T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/108
KARAR NO : 2022/182
KARAR TR : 21/03/2022

ÖZET: 6749 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca meslekte kalmasının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmasına karar verilen davacının, hakkında açılan kamu davasında beraat etmiş olması nedeniyle soruşturma sırasında el konulan ve mülkiyeti kamuya geçirilen silahınınbedelinin ödenmesi istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : K.K
Vekili : Av. N.T
Davalılar : Kocaeli Valiliği (İdari Yargıda)
1-Kocaeli Valiliği (Adli Yargıda)
2- Maliye Hazinesi

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacının, Kocaeli 2. İdare Mahkemesi hakimi olarak görev yapmakta iken, Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığının 2016/13913 sayılı soruşturma dosyasına istinaden davacıya ait ... marka .. mm.çap ..... seri numaralı tabanca, 2 adet şarjör ile 92 adet merminin soruşturma kapsamında emniyet görevlileri tarafından teslim alındığını, davacı hakkında açılan davada İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesinin E.2017/209, K.2019/276 sayılı kararıylaberaat kararı verildiğini, davacıyaait olan ve el konulan dijital materyallerin beraat kararı üzerine teslim edilmesine rağmen silahın ve silaha ait şarjör ve mermilerin verilmediğini, beraat kararından sonra avukatlık ruhsatı alan ve avukatlık faaliyetine başlayan davacının Kocaeli Valiliğine başvurarak, idarelerince soruşturma kapsamında el konulan şahsı tarafından ücreti ödenerek satın alınan tabancanın ve şarjörlerin, ruhsatı iptal edildiğinden kendisine iadesi halinde devir işleminin yapılacağını belirterek tarafına verilmesini talep ettiği dilekçesine davalı tarafından, kamu görevine iade edilmesi durumunda mülkiyeti kamuya geçirme işlemi yapılan silahın rayiç bedelinin davacıya ödenebileceğinin değerlendirileceği bildirilerek talebinin reddedildiğini,mülkiyet hakkının gerek Anayasamızda gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin özel düzenlemelerle koruduğu temel haklardan olduğunu, yargılama sonucunda davacıya ait olan tabancanın herhangi bir suçta kullanılmadığı veya herhangi bir suçtan elde edilmediği de açık olarak ortaya konulduğundan müsadere edilmesinin de mümkün olmadığını, her halde el konulan malın karşılığının davalı tarafından ödenmesinin gerektiğini, davalının verdiği cevaba yönelik kanun veyayönetmelikte bu yönde bir düzenleme olsa dahi mülkiyet hakkının anayasal bir hak olup keyfi bir şekilde ortadan kaldırılamayacağını, davacının, silahın mülkiyetinin hiçbir bedel ödenmeden kamuya geçirilme işleminden kaynaklı olarak zararının bulunduğunu belirterek, ileride ıslah edilmek üzere şimdilik 1.000 TL'ninidareye başvuru tarihi olan 23/06/2020 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Kocaeli 1. İdare Mahkemesi 29/09/2020 tarihli ve E.2020/1204, K.2020/791 sayılı kararı**ile, dava konusu edilen tazminata ilişkin uyuşmazlığın görüm ve çözüm yerinin, 5271 sayılı Kanun'un 141 ve 142. maddeleri uyarınca adli yargı yeri olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, davacı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusunun İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 10. İdare Dava Dairesinin14/01/2021 tarihli ve E.2020/2166, K.2021/118 sayılı kararı ile incelenmeksizin kesin olarak reddedilmesi üzerine davacı vekilinintemyiz talebi Danıştay Onuncu Dairesinin 07/07/2021 tarihli ve E.2021/3151, K.2021/3899 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B.Adli Yargıda

4. **Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesi 01/06/2021 tarihli ve E.2021/89, K.2021/205 sayılı kararı** ile, davaya konu silahın Kocaeli Valiliği tarafından alınan idari bir kararlamülkiyetinin kamuya geçirildiği, bu kararın idari işlem olduğu, talebin bu işlemden kaynaklandığı, bu nedenle davanın çözümünün idari yargı yerineait olduğu gerekçesiyle

görevsizlik kararı vermiş,davacı vekili tarafından yapılan istinaf başvurusu Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 2. Ceza Dairesinin 09/12/2021 tarihli ve E.2021/1953, K.2021/1374 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5.Anayasa'nın 125. maddesinin son fikrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

6. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

7. 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun *"Görevden uzaklaştırma"* başlıklı 77. maddesi şöyledir:

" Hakkında soruşturma yapılan hakim ve savcının göreve devamının, soruşturmanın selametine yahut yargı erkinin nüfuz ve itibarına zarar vereceğine kanaat getirilirse, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırılmasına veya soruşturmanın sonuçlanmasına kadar geçici yetki ile bir başka yargı çevresinde görevlendirilmesine karar verilebilir.

....."

8. "Süre"başlıklı 81. maddesi şöyledir:

" Görevden uzaklaştırma, bir disiplin soruşturması gereği olarak en çok üç ay devam edebilir. (Ek cümle: 22/12/2005 - 5435/31 md.) İşin niteliğinin gerektirmesi hâlinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu süre iki ay daha uzatılabilir.Bu süre sonunda, hakkında bir karar verilmediği takdirde ilgili göreve başlatılır.

Görevden uzaklaştırma, bir ceza soruşturması veya kovuşturması gereği olduğu takdirde, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu iki ayı aşmayan süreler içinde ilgilinin durumunu inceleyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir. Bu karar ilgiliye tebliğ olunur."

9. 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun amacı, 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında, darbe teşebbüsü ve terörle mücadele çerçevesinde alınması zaruri olan tedbirler ile bunlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir."

10. *"Yargı mensupları ile bu meslekten sayılanlara ilişkin tedbirler"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (1) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen ..... hâkim ve savcılar hakkında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulunca, ... meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilir. Bu kararlar, Resmî Gazete'de yayımlanır ve yayımı tarihinde ilgililere tebliğ edilmiş sayılır. Meslekten çıkarma kararlarına karşı ilgili kanunlarda yer alan hükümler uyarınca itiraz edilmesi veya yeniden inceleme talebinde bulunulması üzerine verilen kararlar da Resmî Gazete'de yayımlanır ve yayımı tarihinde ilgililere tebliğ edilmiş sayılır. Görevden uzaklaştırılanlar veya görevlerine son verilenlerin silah ruhsatları ve pasaportları iptal edilir ve bu kişiler oturdukları kamu konutlarından veya vakıf lojmanlarından on beş gün içinde tahliye edilir.

....."

11. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun Ek4. maddesi şöyledir:

" (Ek: 25/7/2018-7145/12 md.)

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan mahkûm olanlar ile Milli Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti ve iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle kamu görevinden çıkarılanların silah ruhsatları iptal edilir, bu silahların

mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir ve 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun ek 8 inci maddesine göre ilgili idarelerce işlem tesis edilir. Müsadere hükümleri saklıdır.

Birinci fıkrada belirtilen sebeplerin ortadan kalkması hâlinde, mülkiyeti kamuya geçirilen silahlar sahibine iade edilir. İadesinin mümkün olmaması hâlinde rayiç değeri tespit edilerek sahibine ödenir."

12. 6136 sayılı Ateşli Silahlar Ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun'unEk8. maddesi şöyledir:

" (Ek: 12/5/1988-3448/2 md.)

(Değişik birinci fıkra: 20/11/2017-KHK-696/5 md.; Aynen kabul: 1/2/2018- 7079/5 md.) (Değişik cümle:24/10/2019-7190/19 md.) Cumhurbaşkanlığınca temin edilen tabanca ve mermiler Cumhurbaşkanlığı Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğündeki koruma personeline ve bunların amirlerine; Milli Savunma Bakanlığınca temin edilen tabanca ve mermiler, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki subay, astsubay ve uzman erbaşlara; Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca temin edilen tabanca ve mermiler, kendi bünyelerindeki subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlara; Emniyet Genel Müdürlüğünce temin edilen tabanca ve mermiler, emniyet hizmetleri sınıfı personeline; Ticaret Bakanlığınca satın alınan tabanca ve mermiler, Ticaret Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatında silah taşıma yetkisini haiz personele, görevlerinde kullanmak üzere bedeli mukabili zati demirbaş silah olarak satılır. Satılan silahların ayrılma, ihraç ve benzeri sebeplerle geri alınma usul ve esasları ile satılma şekil ve şartları, zayi, hasar, onarım, kadro standardı dışı bırakılması, eğitim ve görevde kullanılan mermilerin bedelli veya bedelsiz temini ve diğer hususlar çıkarılan yönetmeliklerle belirlenir.

(Değişik ikinci fıkra: 14/7/2004-5217/16 md.) Bu Kanuna göre yapılan satışlardan elde edilen Türk Lirası ve döviz karşılığı tutarlar, bütçeye gelir kaydedilir.

(Mülga üçüncü fıkra: 14/7/2004-5217/31 md.)

Bu silahlar ile ilgili muameleler her türlü vergi, resim, harç ve resmi kuruluşlara ait ardiye ücretinden muaftır.

(Değişik beşinci fıkra: 20/11/2017-KHK-696/5 md.; Aynen kabul: 1/2/2018- 7079/5 md.) Bu silahlar ve mermilerin satın alınması için gelecek yıllara sari taahhütlere girişmeye Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 21/03/2022 tarihli toplantısında;2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, 6749 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca meslekte kalmasının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmasına karar verilen davacının, hakkında açılan kamu davasında beraat etmiş olması nedeniyle soruşturma sırasında el konulan ve mülkiyeti kamuya geçirilen silahınınbedelinin ödenmesi istemiyle açılmıştır.

16. Dosyanın incelenmesinden, dosyada bulunan bilgi ve belgelerden, davacının, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde görev yapan, 15/07/2016 tarihinde cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzen yerine başka bir düzen getirme amacıyla darbe girişiminde görev alanFETÖ/PDY silahlı terör örgütü mensupları askerler ile aynı fikir istikametinde olup nihai hedeflerinin ortak olduğu ve bu nedenle adı geçen silahlı terör örgütü üyesi olduğu şüphesi altında bulunduğu ileri sürülerek, Hakimler ve Savcılar Kurulu 2. Dairesinin 2016/315 sayılı kararı ile,2802 sayılıKanun'un77/1 ve 81/1. maddeleri gereğince 3 ay süre ile görevden uzaklaştırıldığı,Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının Emniyet Genel Müdürlüğüne yazdığı 16/07/2016 tarihli ve bila sayılı ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının tüm il Cumhuriyet Başsavcılıklarına yazdığı 18/07/2016 tarihli ve 2016/21241 B.M. sayılı yazısı ile hakkındasilahlı terör örgütüne üye olma, anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme suçu nedeniyle soruşturma yapıldığı, istenilen hususların yerel Cumhuriyet Başsavcılıklarınca tamamlanarak birleştirilmek üzere dosyasının Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği,hakkında açılan davanın yargılaması sonucunda İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesinin02/07/2019 tarihli ve E.2017/209, K.2019/276 sayılı kararı ile beraatine karar verildiği, hükümde dava konusu silahla ilgili bir karar verilmediği ve kararın itiraz edilmeden kesinleştiği, Kocaeli Valiliği İl Emniyet Müdürlüğüne silahın teslim edilmesi istemiyle yaptığı başvuru üzerine, silahın mülkiyetinin kamuya geçirildiği, kamu görevine iade edilmesi durumunda rayiç bedelinin ödenmesinin değerlendirileceğinin bildirildiği, Kocaeli 5. Ağır Ceza Mahkemesine

gönderilen 30/03/2021 tarih ve ....-2021033013540127344 sayılı yazısı ile de, davacının 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 3. maddesinin birinci fıkrası uyarınca meslekten çıkarıldığı, davaya konu silah, şarjör ve mermilerin 3713 sayılı Kanun'un Ek 4. maddesi uyarıncamülkiyetinin kamuya geçirildiğinin bildirildiği anlaşılmıştır.

17. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte incelendiğinde, davacı hakkında başlatılan soruşturma ve aynı zamanda Hâkimler ve Savcılar Kurulunca, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilendirilerek görevden uzaklaştırılmasına ilişkin olarak alınan karar kapsamındadavacının silahına el konulduğu, daha sonra Hâkimler ve Savcılar Kurulunca meslekten çıkarılmasına karar verildiği için silah ruhsatının iptaline ve silahın mülkiyetinin kamuya geçirilmesinekarar verildiği ve aynı nedenle silahıniade edilmediği ya da rayiç değerinin tespit edilereködenmediği açık olup, davacının, üzerine atılı suçtan beraat ettiği, davaya konu silahın, suç unsuru ya da suça konu eşya kapsamında olmadığı dakuşkusuzdur. Bu durumda,idarenin tek taraflı bir şekilde kamu gücüne dayanarak, üstün hak ve yetkileri çerçevesinde yaptığı bir idari işlemden kaynaklanan zarara ilişkin olduğu değerlendirilenisteminidari yargı yerinde görülmesi gerektiğisonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kocaeli 1. İdare Mahkemesince verilen 29/09/2020 tarihli ve E.2020/1204, K.2020/791 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kocaeli 1. İdare Mahkemesince verilen 29/09/2020 tarihli ve E.2020/1204, K.2020/791 sayılıGÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

21/03/2022tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN